

Úryvky deníkových záznamů Ivanky Lefeuvre, signatářky Charty 77:

Při zpáteční cestě vlakem do Prahy jsme se ocitli v kupé s blondatým chlapcem a mužem, který dítě doprovázel, pravděpodobně jeho otcem. Při příchodu průvodčího muž vyndal z náprsní kapsy nějaký průkaz. Hrudníkem mi projela vlna úzkosti. Několik vteřin mi trvalo, než jsem si uvědomila, že nejde o příslušníka Státní bezpečnosti. Muž se prokazoval služební legitimací pracovníka železnic. Zvláštní, jak jsem si oddechla. Kde a v čem to žijeme....“

„Sedím na lavičce v Riegrových sadech a rekapituluji události, které ovlivnily naše rozhodnutí odjet z této země. V létě a na podzim roku 1981 se stali oběťmi hrubého policejního násilí Zbyněk Benýšek, Vlasta Třešňák, Čárli Soukup. 10. října 1981 bylo nalezeno na dně propasti Macocha mrtvé tělo Pavla Švandy, studenta brněnské architektury, synovce pátera Špidlíka. 13. října 1981 byla v noci, ve svém bytě, přepadena Zina Freundová. 22. října 1981, ve večerních hodinách, byl Standa Adámek vyvezen neznámými muži několik desítek kilometrů za Brno. Bylo mu ohrožováno zabitím, najžděli na něho autem. Polit kyselinou, zanechán v lese. Poté šel čtyři hodiny pěšky k Brnu, do Brna dojel ranním vlakem. Vaškovi Malému, který byl mluvčím Charty 77 od ledna 1981 do ledna 1982, bylo u výslechu v březnu 1981 řečeno: „Rozhodli jsme se postupovat jinak. Pro vás je deset let kriminálu málo. Takže například byste mohl mít autonehodu...“ 7. ledna 1982 řekli Vaškovi u jiného výslechu, že skončí v Macoše. Bylo mu zdůrazněno, že „Pavel Švanda byl mula, ale vy...“

„Aktivita VONS je postavena na skutečnosti nepřecházet mlčením nespravedlnosti a násilí. Zveřejňovat informace o případech konkrétních lidí. Oznamit, publikovat, dát vědět. Oběti násilí přibývá. Už ani lidé z prostředí Charty 77 a VONS o násilí, kterému jsou v poslední době vystaveni, neinformují. Všichni máme strach. Není to strach z uvěznění, ale obavy z toho, že budeme vystaveni dalším brutalitám, o nichž nevíme, kam až mohou zajít.

13. prosince 1981 byl vyhlášen výjimečný stav v Polsku. Situace v sousední zemi utvrzuje československou Státní bezpečnost v nepostizitelnosti brutálních zákroků vůči některým členům opozice.“

„A pak mi Martin sděluje tu novinu, už máme „vysvědčení“. To je pojem, který razi Čárli, neboť listina se skutečně podobá školnímu vysvědčení. Československé státní úřady ji nazývají „cestovní průkaz totožnosti“. Na tomto trapném círu papíruje s notnou dávkou cynismu trojjazyčně psáno, nejdříve česky, hned pod tím rusky a nakonec přece jen francouzsky, že jsme lidé „neurčené státní příslušnosti, přechodně se zdržující v Československé socialistické republice“. Jakoby mimochodem je zmíněno místo mého narození, Praha, a místo bydliště. Také Praha. Na rozdíl od jiných přechodných a dočasných pobytů je zde uvedeno datum, kterým náš pobyt končí. Tím datem je 16. červen 1983. Republiku tedy musíme opustit předtím, než se čas dočasnosti naplní. A natrvalo.“

„Prodala jsem několik kusů nábytku. Odpovídám na inzerát, kontaktuji znalce, začala jsem psát seznamy. Byt se pomalu vyprazdňuje. V obývacím pokoji už nemáme záclony ani lustr.“

„Vešla jsem do kostela svatého Jiljí. Modlila jsem se za pana Adámka, za Petra, za Jirku Gruntoráda, za Jirku Dienstbiera, za Vaška Havla. Za svoje zdraví. Za naši budoucnost v cizí zemi. Jsme absolutně bez představ, bez konkrétních představ o tom, co nás čeká.“

„Do formulářů s nápísem „Seznam stěhovaných svršků“ vyplňujeme pro každou věc pořadové číslo, počet kusů, číslicí i slovy, přesné označení vyváženého předmětu a rok nabytí. A předpokládanou cenu. Za všechno, co budeme odvážet do Francie, budeme platit clo.“

„Chodíme po příliš tenké vrstvě ledu a spodní proudy zlověstně víří. Jako bych i ten večer oslavy narozenin věděla, že nemohu plýtvat silami, neboť vím, že se mi jich téměř nedostává. A proto vše držím v rovině pokud možno co nejobyčejnějšího každodenního života. Byt, v němž budu žít už jen několik týdnů, udržuji v úzkostném pořádku. Snažím se zacelovat rány z prodeje některých věcí. Dělán to především kvůli dětem. Vše musí být „normální“.“

„Sedím na balkoně u Michaely. Ptáci zpívají. Kohouti kokrhají. Už je čtvrtého června. Za deset dní odjíždíme. Lidé jsou k nám velmi milí, Martin má pro to následující vysvětlení: „Chovají se k nám jako k umírajícím.“ Co se mých pocitů týče, vnímám to spíš tak, že se ocitáme v situaci „za živa pohřbených“.“

„Elišku jsme zanechali v péči Haničky a vydali se opět na obvodní národní výbor. Šlo to rychle. Úřednice klepala do psacího stroje, aniž by na nás pohlédla, a zbavovala nás tak něčeho, na co jsme narozením a pobytem v této zemi měli přirozené právo. Občanství. Za necelou půlhodinku, dnešního 9. června 1982, přesně v sedmnáct hodin padesát pět minut, převzetím jedné trapné listiny a zaplacením čtyř tisíc korun československých Jsme přestali být občany tohoto státu. Jak absurdní platit za něco, co ti pod nátlakem berou...“

„Den odjezdu, 14. června 1982.

Na nádraží se přišlo rozloučit asi třicet lidí. S námi, se Zinou, Jirkou a Honzou. Dostala jsem květiny a jídlo na cestu, chleby s máslem a se salámem, rajčata. Kromě rodinných příslušníků tu byli přátelé, Vašek Malý, Hanička Šabatová, Honza Ruml, Vávra Korčíš, Jarmilka Běliková, Nikolaj Stankovič, Zbyněk Benýšek, Martin Palouš, Alenka Kumprechtová, Michaela Auerová, Dáda Libánská, Jiřina Kynclová, Věra Vránová. Přišla i naše sousedka z Jižního Města.

Vlak se dal do pohybu. Otká Bednářová a moje matka se zoufale rozběhly podél rozjíždějícího se vlaku. První odjížděli oba synové, druhé tři vnoučata, dcera, zeť. Vlak nabíral na rychlosti. A matky stále běžely... a matky stále běžely... a... matky... a stále... běžely...“

Ivana Lefeuvre, signatářka Charty 77, vystěhovaná v rámci akce "Asanace" z Československa do Francie. Autorka v deníku zachycuje poslední zážitky ze země, kde se narodila a prožila třiatřicet let života. Pohledem člověka v mezní životní situaci popisuje přípravy k nucenému odjezdu z Československa.

ZDROJ: LEFEUVRE, Ivanka. Migrace 1982: deníkové záznamy signatářky Charty 77 vystěhované v rámci akce „Asanace“ z Československa. Vyd. 1. Praha: Academia, 2014. 305 s., [30] s. obr. příl. Paměť; sv. 65. ISBN 978-80-200-2277-6.